

HAOS GEOPOLITIC GLOBAL

GLOBAL GEOPOLITICAL CHAOS

General-locotenent (r) prof. asoc. dr. Constantin MINCU*

Rezumat: *Autorul consideră că subiectul acestui articol este unul de interes public și de mare actualitate pentru România, dar și pentru statele membre NATO și/sau pentru cele ale Uniunii Europene.*

Evoluțiile geopolitice din ultimii cinci ani, care se produc pe scena mondială, determinate, în principal, de către marile puteri (SUA, Rusia, China) și de unele puteri emergente (Turcia, Iranul, Brazilia și altele) au potențialul real de a periclita în mod grav pacea mondială, inclusiv securitatea statelor europene, membre sau nemembre ale UE.

În acest context complicat și fluid, România trebuie să fie foarte atentă și concentrată pentru contracararea, împreună cu Aliații, a riscurilor și amenințărilor venite din partea unor actori statali, cu evidente tendințe agresive.

Cuvinte cheie: *Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană, haos geopolitic, Asia, Europa, America de Sud, America de Nord.*

Abstract: *The author considers the topic of this article to be of large public interest and highly important for Romania, as well as for the Member States of NATO and/or the European Union.*

In the late five years, the political evolution produced on the world scene mainly by the great powers (US, Russia, and China) and some emergent powers (Turkey, Iran, Brazil or others) has led to a real potential to endanger global peace, including the security of European countries, EU member or non-member states.

In this intricate and fluid context, Romania has to be very careful and focused in order to counteract, along with its Allies, the risks and threats coming from such state actors with obvious aggressive tendencies.

Keywords: *United States of America, the European Union, geopolitical chaos, Asia, Europe, South America, North America.*

---

* Constantin Mincu – membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secretar Științific al Secției de Științe Militare, membru în consiliul onorific al AOȘR; e-mail: mincu_constantin@yahoo.com; telefon: 0722303015.

În ultimul deceniu s-au făcut publice puncte de vedere exprimate de politicieni, analiști politico-militari, economiști, specialiști din tehnologie, finanțisti etc., privind sensul dezvoltării mondiale, pericolele ce pot apărea pe termen scurt, mediu și lung în viața planetei. Aceste puncte de vedere au fost și sunt exprimate în tratate, enciclopedii, studii aprofundate, cărți și articole publicate în reviste de politică externă și în cele de geopolitică, în principal, în țările cu potențial economic și militar relevant la scară mondială sau regională.

Se observă destul de ușor că sunt diferențe majore de abordare a problematicii complexe în ceea ce privește tendințele actuale majore – geopolitice, tehnologice, demografice, culturale, militare etc., la nivel global și în diferite regiuni ale lumii, cu probleme cronice în ceea ce privește afirmarea și dobândirea unor poziții de forță în raport cu alte state și grupări (alianțe) de state.

Cred că diferențele de abordare pot fi explicate prin apartenența autorilor, onestitatea și corectitudinea lor, precum și prin modul de operare cu instrumente ale cercetării științifice în domeniul istoriei, geografiei, geopoliticii, mișcărilor demografice și migratorii, precum și fenomenelor de mediu și celor economico-financiare.

Din studiul unor lucrări menționate în bibliografia selectivă de la finalul acestui material, cei mai mulți autori români și străini se concentrează pe studiul evoluțiilor mondiale de după anul 1989 și pe unele previziuni pe termen scurt și mediu cu bătaie până în anii 2030-2040.

Dintre autorii români remarc, în mod deosebit, pe cei care au analizat, în mod profesionist și cu argumente solide, fenomenele mondiale, în **Seria LUMEA – 2005, 2007, 2009, 2011 și 2013 (Enciclopedie politică și militară) coordonată de dr. Teodor Frunzeti și dr. Vladimir Zodian** și editată sub egida Academiei Oamenilor de Știință din România. La această operă de analiză multicriterială au participat și autorii care au publicat în „**Revista de Științe Militare**”, editată de **Academia Oamenilor de Știință din România**, precum și cei care și-au făcut cunoscute opiniile în revista „**Geopolitica**” (Îndeosebi prin unele lucrări din ultimii zece ani).

Îmi exprim, din nou, opinia că materialele menționate mai sus, oferă o expertiză valoroasă politicianilor români, militarilor aflați în activitate, dar și oamenilor de afaceri și chiar publicului larg interesat de problematica securității globale și regionale.

Dintre numeroși autori străini mă opresc la un nume cunoscut, **directorul și fondatorul STRATFOR (agenție privată de analiză geopolitică) - George Friedman** care în lucrarea sa „*Următorii 100 de ani - previziuni pentru secolul XXI*”¹, exprimă puncte de vedere șocante privind evoluțiile mondiale, până la sfârșitul secolului XXI. Deși lucrarea a fost publicată în Statele Unite în anul 2010, putem remarca că acum, în anul 2019, se confirmă unele evoluții în cazul acțiunilor **SUA, Rusiei, Chinei, Turciei, Poloniei, Braziliei, Japoniei**, precum și a unor actori statali din **Orientul Mijlociu și Apropiat**.

Ca de obicei, **Europa** pare încremenită în proiect, fiind absentă și parțial dezinteresată de ceea ce se întâmplă acum în lume.

Titlul ales al acestui articol „**HAOS GEOPOLITIC GLOBAL**” își are explicația în evoluțiile recente, de după 2014, în aproape toate regiunile lumii.

Două materiale publicate recent, deși scurte și fără a cita alți autori:

- **Yascha Mounk, Foreign Affairs**, „*Ultima bătălie a dictatorilor - De ce noii autocrați sunt mai slabi decât par*”².

- **Dorin Popescu**, „*Două șampanii la rece (Washington și Moscova)*”³.

readuc în atenția publicului unele pericole reale pentru pacea lumii provenind de la doi actori statali importanți - **Statele Unite și Federația Rusă**.

Aceste două state suntacompaniate de agresivitatea, de dată recentă, a **Chinei, Turciei, Coreei de Nord, Iranului și altor țări** nemulțumite de situația lor geopolitică actuală.

Dacă studiem cu atenție **Harta Lumii** constatăm că pe toate continentele au apărut și se dezvoltă focare de instabilitate socială,

---

¹ George Friedman, *Următorii 100 de ani – previziuni pentru secolul XXI*, Editura Litera, București, România, 2012.

² Yascha Mounk, *Foreign Affairs*, vol. 98, nr. 5, pp. 138-150, 2019 (în limba română pe www.hotnews.ro/12.10.2019).

³ Dorin Popescu, www.contributors.ro/global-europa, 29.10.2019

economică, financiară, militară și, înglobându-le pe toate, o criză geopolitică globală cu clare tendințe de haos. Am putea face un inventar, fie el și sumar, astfel:

În Asia:

- **Dosarele Chinei** cu Taiwan, Hong Kong, cu insule artificiale din Marea Chinei de Sud, precum și cu poftelile recente privind Nepalul, la concurență cu India;

- **Acțiunile Rusiei** pentru consolidarea dispozitivelor sale militare la Oceanul Arctic (cel puțin 17 baze aero-navale majore) și la Oceanul Pacific de la Vladivostock la Strâmtoarea Bering;

- **Creșterea agresivității Iranului** față de vecinii săi, sporirea influenței acestui stat în zonă (Iraq, Siria, Liban, Emiratele Arabe Unite etc.), precum și acțiuni iresponsabile împotriva Arabiei Saudite și a circulației maritime libere prin Golful Persic.

- **Complexul și cronicizatul dosar** al relațiilor tensionate dintre India și Pakistan, ambele fiind puteri nucleare.

- **Pericolul reprezentat de dictatorul Kim Jong Un**, la adresa vecinilor și nu numai (a devenit putere nucleară cu sprijinul Chinei și al Rusiei);

- **Atacarea de către Turcia a Siriei**, sub pretextul protejării granițelor sale, faptă favorizată de încurajarea venită de la Administrația Trump (în acest moment mare parte din teritoriul Siriei este controlată de Turcia și de forțele militare ale Rusiei).

- **Insurgența islamismului radical** din Orientul Mijlociu;

- **Exodul masiv** a sute de mii de oameni din zonele de război (Siria, Iraq, Afganistan) spre Europa, cu efecte negative majore asupra țărilor acestui continent.

În Europa:

- Anexarea Crimeei de către Rusia și generarea conflictelor armate în Ucraina de Est;

- Controlul quasitotal de către Rusia a țărilor din Caucazul de Nord

- Agresarea militară economică și cibernetică a Georgiei;

- **Amenințările Rusiei** cu folosirea forței militare uriașe la adresa Țărilor Baltice, Poloniei și României, fără ca NATO și UE să protesteze în vreun fel;

- Controlul total al Rusiei în Republica Moldova;
- **Ingerințele Rusiei în Balcanii de Vest**, soldate cu destabilizarea tinerelor state și culminând cu atragerea Serbiei în Uniunea Economică Euroasiatică, controlată de Kremlin. De fapt, Rusia face cadou Serbiei cantități uriașe de armament, deși acest stat nu este amenințat de nimeni;
- **Șantajul energetic al Rusiei** asupra țărilor Uniunii Europene, dependente de gazele și petrolul importat din această țară, unele în proporție de 80% (de exemplu Germania);
- **Acțiuni de dezinformare** împotriva statelor democratice, precum și atacuri cibernetice continui, operate de același stat veșnic agresiv;
- **Rusia** a avut și are acțiuni de influențare a proceselor electorale din statele țintă (cazul Brexit, alegerile din SUA, din Germania, Italia, Franța etc.);
- **Acțiuni masive de spionaj** împotriva tuturor statelor membre UE și/sau NATO (inclusiv împotriva României);
- **Împărțirea frățească** a spațiului Mării Negre între prietenii de conjunctură Rusia și Turcia.
- **Alte numeroase acțiuni** destabilizatoare ale Rusiei, necunoscute opiniei publice din țările europene.

Africa:

- cele mai multe state africane sunt societăți eșuate măcinate de corupție și sărăcie extremă;
- țările din nordul continentului african sunt marcate de recrudescența islamismului radical și de conflicte tribale, generând exodul a zeci de mii de oameni în statele europene, în mod deosebit în cele din vestul dezvoltat al Europei;
- pe fondul de instabilitate și corupție din statele africane are loc o penetrare agresivă a Rusiei și Chinei pe continent, utilizând mijloace politice, economice, militare și de altă natură, sub privirile blând-contemplative ale SUA și Uniunii Europene;
- degradarea gravă a mediului prin exploatarea intensivă a resurselor naturale, prin defrișări masive de păduri, în folosul exclusiv al unor companii transnaționale.

- dezvoltarea unor epidemii în rândul populațiilor sărăcite și lipsite de o asistență medicală minimă. Aceste epidemii pot deveni un pericol serios la adresa întregii lumi.

America de Sud:

- statele acestui continent se confruntă cu o polarizare accentuată a societăților lor, între cei superbogați (pușini) și cei foarte săraci (majoritatea populației din aceste state).

- are loc o ascensiune puternică a partidelor și liderilor de extremă stângă (Venezuela) și a celor de extremă dreaptă (Brazilia), în timp ce în alte țări ale continentului au loc ample mișcări sociale generate de sărăcie și corupție (Chile, Peru, Columbia etc.);

- în Venezuela se constată o prezentă militară oficială a Federației Ruse și un sprijin consistent în asigurarea cu armament și alte echipamente militare.

- se agravează situația în Pădurea Amazoniană, prin extinderea incendiilor provocate și prin defrișările masive, cu consecințe catastrofale pentru întreaga lume.

- Statele Unite ale Americii parcă nu mai sunt interesate, din punct de vedere politic, economic și militar, de acest continent, lăsând locul Rusiei și Chinei.

America de Nord:

- Statele Unite ale Americii, sub administrația Trump, duc o politică haotică, imprevizibilă, pe baze emoționale, atât în relațiile cu vecinii (Mexic și Canada), cât și în cele cu alianțele și statele din restul lumii.

- Președintele Trump a avut numeroase declarații Controversate privind rolul NATO și importanța articolului 5 din Tratatul Alianței, creând stupefacție și iritare în statele membre;

- Administrația Trump pare să iubească și încurajează autocrații și dictatorii precum Putin, Erdogan, Kim Jong Un etc.

- Statele Unite au declanșat dispute comerciale majore (care pot degenera rapid în războaie comerciale) cu China, Uniunea Europeană, cu Canada și cu alte state ale lumii, acțiuni care pot contribui la o recesiune a economiilor și la declanșarea unei crize majore;

- Această mare putere economică și militară s-a retras, fără prea multe explicații, din Acordul de la Paris privind mediul, în pofida avertismentelor comunității științifice internaționale.

- În plan intern SUA au declanșat o politică agresivă antiimigrație, acțiune care a culminat cu realizarea unui zid la granița cu Mexicul (inutil și penetrabil de către agiii mexicani) construit cu fonduri ale Pentagonului (!?).

- În politica internă se constată o adâncire a diviziunii societății americane mulți dorindu-și o destituire a președintelui Trump.

- Toate aceste situații și evenimente menționate mai sus (și multe altele) subminează grav prestigiul SUA și încurajează pe mai marii sau mai micii dictatori să treacă la acțiuni destabilizatoare, inclusiv pe cale militară, în zone sensibile ale lumii (Europa de Est, Marea Neagră, Orientului Mijlociu și Apropiat, Asia de Sud-Est, Africa, America de Sud). Exemplul abandonării Siriei în mâinile Rusiei și în cele ale Turciei este elocvent.

Inventarul de mai sus a evoluțiilor politice, economice și militare nu este nici pe departe complet. Intenția este de a arăta celor interesați că în ultimii ani s-au produs mișcări și transformări importante, care pot pune în pericol pacea lumii, cu implicații geopolitice majore asupra fragilității echilibrului mondial.

În acest punct consider util să aduc în atenție unele aprecieri ale autorului Yascha Mounk (Foreign Affairs, nr. 5, 2019)⁴:

- **Ultima decadă** a fost una bună pentru dictatură. Influența globală a celor mai puternice țări cu guvernare autoritară, China și Rusia, a crescut rapid. Pentru prima dată de la sfârșitul secolului 19, PIB-ul cumulat al autocrațiilor este acum egal, sau îl depășește pe cel al democrațiilor liberale. Chiar și ideologic, autocrațiile par să fie în ofensivă: la summitul G-20 din iunie, de exemplu Vladimir Putin a renunțat la obișnuita și falsă lui susținere că Rusia se ridică la standardele democrației liberale, declarând, în schimb, că liberalismul modern este „depășit”.

- **În sens contrar**, ultima decadă a fost groaznică pentru democrație. Potrivit Freedom House, lumea este acum în cel de-al 13-lea an consecutiv de recesiune democratică la nivel global. Democrațiile au căzut sau au fost erodate în fiecare regiune, din Burundi până în Ungaria, Thailanda și

---

⁴ Yascha Mounk, *Foreign Affairs*, nr. 5/ 2019.

Venezuela. Cel mai îngrijorător este faptul că instituțiile democratice s-au dovedit a fi surprinzător de fragile în țările în care păreau odată stabile și sigure.

- Ascensiunea lui Donald Trump în Statele Unite, Matteo Salvini în Italia și Jair Bolsonaro în Brazilia au demonstrat că populiștii pot să câștige în unele dintre cele mai prospere și cu tradiții state democratice din lume. Iar erodarea rapidă a democrației în țări precum Ungaria și Venezuela a arătat că populiștii chiar pot să-și transforme țările în regiuni autoritare competitive sau chiar în dictaturi.

Pentru cei interesați consider că articolul autorului Yasche Mounk ar trebui studiat în întregul lui.

În articolul său analistul român Dorin Popescu („Două șampanii la rece – Washington și Moscova)⁵ arată, pe bună dreptate, că:

- după o hibernare de cinci ani, marcată de mici episoade mai degrabă rebele decât războinice (provocările din Marea Azov, mici diversiuni din Siria). **Kremlinul trece din nou la ofensivă pe toate fronturile.**

- De la Ain Issa, la Skopje, de la Zalate (Donbas), la Chișinău, **geotancurile hibride ale Kremlinului recâștigă influența politică pe care Rusia izolată post-Crimeea, părea că o pierduse pe termen lung**”.

- Recuperarea teritoriilor pierdute geopolitic de Rusia se exprimă pantagruelic „iar geotancurile rusești prind viteză de gazelă pe toate meridianele”.

- „În vecinătatea sa, mereu strategică, Rusia revine la butoane prin darurile otrăvite ale prietenilor de la Berlin și Paris. Delegația permanentă a Federației Ruse revine cu drept de vot în Consiliul Europei, deși cauzele care o exilasera din Consiliu rămân încă intacte. Kremlinul marchează puncte strategice negociind cu Germania și Franța diferite soluții de **Conviețuire** în Ucraina (Donbas) și Republica Moldova. Coabitarea presupus a-geopolitică, de la Chișinău readuce Moscova **de facto la butoane** în viața politică de peste Prut. Kievul face concesii după concesii spre a obține un format Normandia în care capitalizează politic doar Rusia și Franța. Rebelii antirusi din enclave pro-europene precum Georgia și Armenia redescoperă brusc mirajul Imperiului. **Lumea rusă nu vrea să moară geopolitic (și nici politic) în tot estul tulburat al Europei**, în timp

---

⁵ Dorin Popescu, www.contributors.ro/global-europa 29.10.2019.

ce Parisul inventează noi geografii ale Continentului, prefigurând o „Europă rusească” de la Lisabona la Vladivostok”.

• „În Balcanii de Vest, Serbia recidivează mutând strategic spre Uniunea Economică Euroasiatică (proiect geopolitic al Kremlinului), încheind cu aceasta acorduri comerciale care închid, de jure, drumul Belgradului spre Bruxelles. Cu mâna lui Macron, care a refuzat recent deschiderea negocierilor dintre Uniunea Europeană și Macedonia de Nord și Albania, Rusia volatilizează proiectul structurat al aderării Balcanilor de Vest la Uniune. Rusia pare a nu fi plecat geopolitic din Balcanii de Vest (așa cum titra presa occidentală în urmă cu ceva vreme) și rămâne cu suficiente fitile aprinse lângă butoiul lor cu pulbere. Nici nu poate pleca geopolitic de acolo cât timp Balcanii rămân (cel puțin teoretic) subiectul următorului val de extindere a Uniunii.”

• „Construcția europeană se cutremură din temelii, iar printre demolatorii zeloși se deconspiră lesne figuri și piese de decor fabricate de trolii din Sankt-Petersburg, a căror prestidigitație face furori în saloanele Vestului. O întreagă armată anti-europeană mânăta ideologic de nostalgii autoritariste și iliberale patrulează zilnic în instituțiile Europei, de la Parlamentul European, la Comisie și înapoi, iar construirea unei Europe puternice întârzie nu doar prin sofismele prețioase ale unor lideri europeni (prea) orgolioși, ci și prin harnica muncă hibridă a unor laboratoare ce produc periodic efecte catastrofice - precum Brexitul când solul este fertil.”

• „La Marea Neagră, politica Rusiei de destructurare a coeziunii europene și de reformatare a alianțelor regionale pare a ține Convenția de la Montreaux (Convenția privind regimul strâmtoarelor Mării Negre, din 1936) la adăpost de intemperii. Ankara și Moscova își împart generos beneficiile în acvatoriu, tulburate periodic de câte o proră prea singulară a vreunei nave rătăcite din flotele Alianței Nord-Atlantice. Regiunea extinsă a Mării Negre, spațiu prin care periodic conflicte pătrund spre inima Europei, nu își găsește loc în agendele pipernicite ale oamenilor de stat din Europa, iar când regiunea există totuși acolo, motivele reinventării zonei trimit la proiecte cu beneficii unilaterale, conducte, contracte cu multe zerouri.”

• Pe terenul părăsit militar și geopolitic de Statele Unite în Siria vor patrula în curând trupe regulate ale Turciei și Federației Ruse.

Portavoci ale Rusiei din diferite colțuri ale lumii se grăbesc să anunțe ieșirea militară a Statelor Unite din Siria (și acordul ruso-turc corelat privind protecția zonei de securitate de la frontiera turco-siriană) drept premise suficiente pentru **revenirea Federației Ruse ca putere globală.**

Nu există, după 2014 (Crimeea și Donbas), atâtea motive simultane de satisfacție (șampanie și caviar) la Moscova și nici atâtea fronturi multiple pe care alunecă din nou șenilele geotancurilor rusești, odihnite după hibernări îndelungate.”

• „Este cert deja că **revanșa geopolitică rusească se produce într-un moment în care, în Europa și peste Ocean, bunul Homer moțâie. Liderii Uniunii se întrec epopeic în urzeli de budoar. Mărețul Trump își contabilizează glorii mărunte în Camera Reprezentanților, de unde poate veni oricând glonțul sfârșitului său politic. Totul miroase a pucioasă și revanșe.**

• „**Uniunea Europeană nu are încă instrumente de joc global, în pofida ambițiilor de actor global pe care le tot circulă prin lume, iar America pare prea sleită de puseele propriilor săi Trumpi spre a mai vedea limpede ce se întâmplă în lumea reală de dincoace sau de dincolo de Ocean. Statele Unite nu mai pot repara dezordinea iliberală a lumii prin comandouri eroice și raiduri bine țintite. Este nevoie din nou de politici sistemice și nu (doar) de operațiuni speciale punctuale sau de ample gesticulații de scenă ale unor simpli actori.”**

• „Deocamdată, prevăzătoare, Moscova ține șampania la rece, amânând momentul deschiderii ei. **Însă geotancurile ei hibride umblă din nou slobode prin lume, construind dezinhibat și alert, în timp ce în tranșeele anti-hibride ale Europei (Hybrid CoE / The European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats) luptele par a se da ca la Cetatea Neamțului, între o mână de plăieși și regimente de asediatori.”**

• „**O a doua șampanie stă la rece, așteptându-și momentul ei prielnic, la Washington.**

Cu lichidarea (n.n. – 26.10.2019) liderului terorist **Abu Bakr al-Baghdadi**, președintele Trump pare a-și mai reveni din „pumnii” electorali ai adversarilor săi politici, care enunțau un **upercut iminent în următoarea repriză, în special în Camera Reprezentanților.**

Este cert că **operațiunea comandourilor Delta Force din nord-estul Siriei îl ridică pe Trump de la podea.** Succesul acesteia are în back-

ground un control informativ al zonei de netăgăduit, țesut cu **migală în mulți ani de parteneriat cu forțele kurde și cu alți actori relevanți din regiune**. Un succes de acest gen nu putea obține în prezent, acolo, decât Statele Unite.”

- „Pe de altă parte, pare greu de admis că efectuarea periodică a unor operațiuni antiteroriste punctuale pot înlocui, în schema intereselor Washingtonului și ale Vestului, o prezență politică, militară, economică, geopolitică structurată și continuă în teritoriu. Mai ales că în locul acestei prezențe se va insinua acolo **eternul rival geopolitic al Occidentului, Moscova.**”

- „Avem totodată multe motive să suspectăm marile cancelarii de înțelegeri oculte și de reconfigurări regionale și globale ale lumii geopolitice în care trăim. De la noua cortină gri care se lasă în estul Europei, de la reconfigurările proiectului european al Balcanilor de Vest, de la mutările de șah geopolitic din **Orientul Mijlociu și Apropiat**, arhitectura geopolitică este într-o dinamică accelerată a reconfigurării. **Mai mult, în chiar interiorul lumii euroatlantice încep să prindă contur cortine.**”

- „În momentul de față taberele rămân precaute, iar șampaniile - în frapiere. Noi mutări geopolitice sunt iminente, iar scena de confruntare tactică va rămâne pentru o vreme Siria. Însă turbulențele sunt din ce în ce mai frecvente, inclusiv în spații tradițional intangibile, **de la Barcelona la Podgorica, de la Londra la Kiev, de la Tripoli la Chișinău, de la Hong Kong la Damasc, de la Istanbul la Bruxelles.**

- **Păpușarii ridică și trag cortine între scene și lumi, într-o regie hibridă care se cere imperios decriptată.**”

Am optat pentru redarea în întregime a analizei autorului Dorin Popescu pentru că în textul său repune în atenție evoluții grave pe scena mondială, evoluții care pun în pericol și securitatea României.

Cum se poziționează România și ce face concret pentru a înțelege evoluțiile geopolitice actuale și pentru a contracara riscurile și amenințarea la adresa securității naționale?!

- **Declarativ toate instituțiile principale ale Statului Român (Președinție, Parlament, Guvern, ministerele cu atribuții în domeniul politicii externe, al apărării și securității naționale) afirmă că România este profund atașată valorilor democratice (!?) și se bazează pe trei piloni în politica sa externă:**

- apartenența la NATO și îndeplinirea cu bună credință a angajamentelor asumate;

- apartenența la Uniunea Europeană și implementarea cerințelor organismelor Uniunii în politica internă și externă, în scopul dezvoltării țării și al consolidării statului de drept:

- parteneriatul strategic cu Statele Unite (n.a. - mai trebuie să vrea și partenerul).

• **În realitate**, în ultimii ani, România a avut o politică externă confuză și fără consistență, datorată, în mare măsură conflictelor interne între instituții și între partide.

• **Unele concluzii și posibile învățăminte** pentru consolidarea apărării țării am îndrăznit să le prezint în Revista de Științe Militare numărul 1 și 2 din 2019⁶, așa că nu consider necesar să le mai reiau.

• Ce se poate afirma, cu argumente solide, este că situația prezentată nu s-a schimbat în bine până astăzi. Poate că în noua conjunctură politică internă va fi posibilă o îmbunătățire vizibilă și absolut necesară.

În încheierea acestui material îmi exprim speranța că factorii politici și militari vor înțelege că apărarea României nu se poate face cu declarații politicianiste fără acoperire, ci cu o munca onestă și eficace în fiecare zi.

BIBLIOGRAFIE

BĂDESCU I., *Tratat de geopolitică*, Editura „Mica Valahie”, 2004.

BRZEZINSKI Z., *Marea dilemă - a domina sau a conduce*, Editura Scripto, București, 2005.

BRZEZINSKI Z., *Triada geostrategică Conviețuirea cu China, Europa, Rusia*, Editura „Historia”, București, 2000.

CHAUPRADE A., THUAL F., *Dicționar de geopolitică*, Grupul Editorial Corint, 2003.

---

⁶ General-locotenent (r) dr. Constantin Mincu, *Îngrijorări justificate pentru elita politică și militară a României*, Revista de Științe Militare nr. 1/2019;

General-locotenent (r) dr. Constantin Mincu, *Agresivitatea politico-militară globală a Federației Ruse, Istorie și actualitate*, Revista de Științe Militare nr. 2/2019.

- DUGHIN A., *Bazele geopoliticii - viitorul geopolitic al Rusiei*.
- DUȚU P., *Apărarea colectivă - o necesitate a menținerii integrității statale naționale. Acțiunea armatei României în cadrul apărării NATO*, București, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2005.
- FEDOROVSKY V., *De la Rasputin la Putin*, Editura Vivaldi, București, 2003.
- FRANZ K., HIRST P., *Război și putere în secolul 21*, Editura Antet, 2001.
- FRIEDMAN G., *Următorii 100 de ani - previziuni pentru secolul XXI*, Editura Litera, București, România, 2012.
- FRUNZETI T., ZODIAN V., (coordonatori), *Enciclopedie politică și militară, LUMEA 2005, 2007, 2009, 2011*, Editura CTEA, București, România.
- FRUNZETI T., ZODIAN V. (coordonatori), *Enciclopedie politică și militară; LUMEA 2013*, Editura RAO, București, România, 2013.
- MARIN V., *Geopolitica și noile provocări ale secolului XXI*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2004.
- MOȘTOFLEI C-tin, DUȚU P., *Apărarea colectivă și apărarea națională în contextul integrării României în NATO și aderării la Uniunea Europeană*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005.
- NICOLAESCU G., *Geopolitica securității*, Editura U.N.Ap. „Carol I”, București, România, 2010.
- NICOLAESCU G., *Gestionarea crizelor politico - militare*, Editura Top Form, București, 2003.
- NICOLAESCU G., „Globalizare, regionalizare și stat”, in *Impact strategic nr.4-5/2002*, Centrul de Studii Strategice și de Securitate.
- STEVEN M., DOUGLAS V. J. II, *Asymmetry and US. Military Strategy: Definition, Background, and Strategic Concepts*, Institutul de Studii Strategice, U.S. Army War College, ianuarie 2001.
- VOLKOV V., *Tratat de dezinformare*, Editura Antet, București, 2000.
- WILSON J., *Este timpul ca Europa să se trezească*, Articol în HotNews, 12 noiembrie 2018.
- Institutul Român de Studii Internaționale, *NATO: Ce este? Ce va fi? Noua Europă și Securitatea statelor mici*.

*** Revista de Științe Militare numerele din perioada 2013-2019

*** Revista Geopolitica, numerele din anii 2015-2019.

YASCHA MOUNK, Articol în Revista Foreign Affairs, vol. 98, nr. 5, pp. 138-150, 2019 (în limba română pe www.hotnews.ro din 12.10.2019).

Dorin POPESCU, Articol publicat pe www.contributors.ro/global-europa/29.10.2019.

